

ORDFRONT

CARIN GERHARDSEN

PEPPARKAKSHUSET

HAMMARBYSERIEN

CARIN GERHARDSEN

Pepparkakshuset

Ordfront
Stockholm 2008

Carin Gerhardsen: Pepparkakshuset

Ordfront, Box 17506, 118 91 Stockholm

www.ordfront.se forlaget@ordfront.se

© Carin Gerhardsen 2008

OMSLAG: Jan Cervin

GRAFISK FORM INLAGAN: Göran Skarbrandt

OMSLAGSILLUSTRATION: David Hornback och

Karen Ingham/Millennium Images (framsidan),

Ingemar Aourell/Nordic Photos (baksidan)

FÖRFATTARFOTO: Daniel Skoog

TRYCK: WS Bookwell, Borgå 2006

ISBN 978-91-7037-345-9

*Jag längtar hem sen åtta långa år.
I själva sömnen har jag längtan känt.
Jag längtar hem. Jag längtar var jag går
– men ej till människor! Jag längtar marken,
jag längtar stenarna där barn jag lekt.*

VERNER VON HEIDENSTAM

Katrineholm, oktober 1968

Den bruna sekelskiftesvillan är ståtlig där den står på toppen av den gräsbevuxna kullen, omgiven av högresta tallar. Men de vita knutarna och fönsterfodren med sina rundade hörn ger den ett slags sagans skimmer som gör att den på samma gång ser inbjudande ut. På sommaren skänker furorna skugga åt barnen som leker runt huset, men så här på hösten ser de närmast hotfulla ut, som strama vakter med uppgift att skydda lekskolan mot vinterns kyla och andra oönskade gäster. Den första snön ligger som en våt trasa över nejden och har ännu inte hunnit smälta undan. Det är alldeles tyst, sänär som på en hund som skäller någonstans långt borta.

Plötsligt slås ytterdörren upp och ut myllrar barn; stojande barn i nya hela kläder eller i gamla trasiga, långa barn och korta, smala barn och runda, blonda barn, mörka barn med flätor, fräknar, glasögon eller mössor, barn som går och barn som hoppar, barn som låter och barn som lyssnar, barn som springer först och barn som följer efter.

Dörren smäller igen, men öppnas strax därpå och ut kommer en liten flicka med vit pälsmössa och en röd quiltad täckjacka. Alldeles efter henne kommer en pojke i mörkblå täckjacka, halsduk och röd-vit-svart KSK-mössa – man bör heja på KSK, åtminstone i den här delen av staden. Barnen pratar inte med varandra, utan flickan, som heter Katarina, går med raska steg nerför kullen tills

hon kommer fram till den stora, svarta järngrinden. Inte utan viss möda lyckas hon öppna grinden tillräckligt för att hinna smita ut genom springan innan grinden slår igen bakom henne. Strax efter kommer pojken, som heter Thomas, och innan han öppnar grinden för att klämma sig ut stannar han upp ett ögonblick och tar ett djupt andetag.

Väl ute på trottoaren besannas hans farhågor: alla barnen har samlats i en klunga i gathörnet mittemot. Han ser hur Katarina, till synes utan tvekan, sneddar över gatan rakt in i vilddjurets gap. Thomas fattar ett snabbt beslut och i stället för att också han gå över gatan svänger han vänster för att ta en omväg hem. Han hinner bara gå ett par steg innan de ger sig på henne. En av flickorna, den påhittiga Ann-Kristin, alltid med ett snipigt leende och en elak glimt i ögonen, sliter av henne mössan och kastar den till Hans, kung Hans, allt under de andra barnens uppskattande rop och skratt.

Thomas stannar upp och överväger om han ska försöka hjälpa Katarina, men hinner inte tänka tanken till slut förrän de får syn på honom också. På en given signal från Hans rusar de ivrigaste tillbaka över gatan och vräker sig över Thomas. Resten av barnen kommer efter som blodtörstiga hundar, och kvar står Katarina, förvånad och lättad: det var trots allt inte hennes tur den här gången. Hon böjer sig ner och plockar upp sin inte längre särskilt vita pälsmössa, tar den på sig i alla fall varefter också hon går över gatan för att på nära håll få följa skådespelet.

Varifrån kommer denna uppfinningsrikiedom? Och detta osvikliga brödraskap som omfattar tjugoen barn, kanske tjugotvå, av tjugotre? Och det outtalade ledarskapets självklara auktoritet när halva barngruppen, plötsligt och entusiastiskt som en man, finner sig engagerade i att med hopprep och halsdukar binda fast en

skräckslagen liten pojke vid en lyktstolpe, medan den andra halv-an samlar sten för att skada honom?

Thomas, oförmögen att spjärna emot, oförmögen att skrika, sitter på den våta, kalla asfalten. Orörlig, tyst. Stilla tittar han på kamraterna. Några kastar stenar på honom, i huvudet, i ansiktet, på kroppen. Någon står och dunkar hans huvud gång på gång mot lyktstolpen, någon piskar honom med ett överblivet hopprep. Några av barnen står bara och skrattar, andra viskar sinsemellan med ett nedlåtande och lite finurligt uttryck i sina små ansikten och några står bara uttryckslöst och ser på. Där står Katarina; hon får vara med dem nu – kamraterna.

Någon gång under misshandeln går lärarinnan själv förbi på trottoaren. Hon kastar en hastig blick på den fastbundne pojken och hans lekkamrater och lyfter handen för att vinka adjö till några av flickorna som står närmast.

Lika plötsligt som de började är de klara. På en halv minut har barnen skingrats och är återigen bara vanliga, härliga ungar på väg hem från lekis. De går skilda vägar, en och en, eller två och två, kanske tre eller fyra tillsammans. Kvar på trottoaren ligger en sex-årig pojke med en värkande kropp och en oöverkomlig sorg.

Stockholm, november 2006, måndag kväll

Klockan var bara fyra på eftermiddagen, men det var redan mörkt. Snön föll från himlen i stora våta sjok som smälte så fort de vidrörde marken. Förbipasserande bilar bländade honom hastigt med sina strålkastare och han fick hela tiden vara på sin vakt för att inte bli nerstänkt där han gick på trottoaren. Varför körde bilarna så fort att smutsigt vatten sprutade upp på honom? Man fick ju inte stänka ner fotgängare när man körde bil, det fick man lära sig i körskolan. Men de kanske inte såg honom; han kanske inte syns där han gick i mörkret med sin ganska oansenliga, ganska korta kropp, i sina ganska mörka kläder. Hållningen var kanske inte den bästa och lite löjlig såg han nog ut där han gick, för fötterna pekade liksom inte rakt fram, utan lite utåt, som på en clown. Men någon clown var han inte.

Han var en tystlåten person som aldrig hamnade i konflikt med någon, kanske därför att han aldrig sa emot. Egentligen var det ju inte särskilt märkvärdigt eftersom han sällan träffade någon. Utom på jobbet förstås, ute i Järfälla, där han jobbade som brev-bärare på ett stort elektronikföretag. Han körde ut intern och extern post till alla ingenjörerna och alla sekreterarna och alla cheferna och alla andra som arbetade på företaget. Det var det enda han gjorde, för han var inte betrodd att till exempel sortera posten. Det fanns andra mer kvalificerade personer som klarade sådant och som klarade av att fatta viktiga beslut, om posten exempelvis inte var ordentligt adresserad.

Att fatta beslut var han väldigt dålig på. När han tänkte efter så hade han nog sällan haft en egen uppfattning om någonting. Om han någon enstaka gång fick vara med några andra barn och leka och han mot förmodan fick en fråga om vad han tyckte, så tyckte han faktiskt ingenting speciellt. Till och med om han frågade sig själv, inom sig, vad han egentligen tyckte i just den frågan, så kunde han inte ge ett ärligt svar, för han hade verkligen ingen annan önskan än att bara få vara med de andra barnen och göra det som de bestämde – kort och gott vara till lags. Han ville bara en sak – bli accepterad av människorna i sin omgivning. Han var fyrtiofyra år gammal och det hade fortfarande aldrig hänt.

Frågan var: Om han någon gång skulle få denna enda önskan uppfylld, skulle han då flytta upp ett steg på sin behovstrappa och plötsligt börja hävda egna åsikter om saker och ting? Får man det med automatik när man är en uppskattad människa?

Han tittade upp mot fönstren på husfasaden på andra sidan Fleminggatan. Behagligt upplysta och inbjudande i höstmörkret med krukväxter och gardiner, lampor med vackra skärmar, sydostasiatiska solfjädrar och andra prydnadsföremål. Vissa fönster ståtade redan med adventsljusstakar, som för att ytterligare understryka idyllen, och bakom varje upplyst fönster huserade en lycklig familj, ett lyckligt par eller i varje fall en lycklig människa. Det såg man tydligt på det vänliga ljuset och den ombonade inramningen.

Hans eget rumsfönster gapade däremot mörkt och tomt mot honom, sänar som på en bladfattig fikus och snöret till en framskymtande rullgardin. Köksfönstret likaså, helt tomt, förutom den gamla transistorradion som stod där i ensamt majestät. Han läste faktiskt en och annan heminredningstidning med intresse. Inte för att han sökte inspiration till sitt eget hem, för det fanns ju ingen anledning att lägga ner någon omsorg på en lägenhet som bara han

vistades i. Bara han – en enda liten obetydlig person, eller kanske ingen alls. Han syntes inte för bilarna som stänkte upp rännstenvatten i höstdunklet och han hördes inte – han hörde ju knappt sig själv. Nej, han läste heminredningstidningar av samma anledning som han tittade in i folks fönster. Han förflyttade sig i fantasin till en annan värld, en värld av vänliga människor med varma leenden och stora, mjuka, färggranna kuddar i sina soffor.

Idag hade han faktiskt nästan blivit bjuden på tårta på jobbet. Det hände inte ofta, för på postavdelningen hade man aldrig någon speciell anledning att fira. Dessutom var han själv nästan aldrig där mer än några minuter i taget när han hämtade ny, sorterad post som skulle köras ut till de andra avdelningarna.

Hur som helst, när han lämnade in posten på elvan så satt de där allihop och hade tårtkalas, av för honom okänd anledning. Han kände sig alltid lite obehaglig till mods när han skulle leverera posten just till elvan, för de satt alltid och fikade just vid den tiden, så de kunde se honom när han kom i sin, förmodligen löjliga, postavdelningsuniform. Uniform var kanske mycket sagt; det rörde sig om ett par blå byxor och en blå jacka, men han var i varje fall ensam om dessa kläder och det var aldrig bra att sticka ut.

Och trots allt såg de honom där, eller rättare sagt *en* person såg honom. En riktig lustigkurre var det, som skämtade om allt och alla och hade en massa åsikter om allting. De andra skrattade åt hans skämt och verkade dela hans uppfattning för det mesta, för han blev aldrig motsagd. ”Tjenare postis!” hade han sagt idag, sittande vid fikabordet med armarna i kors och benen utsträckta under soffbordet. ”Vill du ha tårta?” Utan att invänta svar fortsatte han sedan: ”Men då får du allt pinna iväg på din sportiga lilla sparkcykel och hämta det där kretskortet på TX först, som jag sa till dig både igår och i förrgår. Är ni utvecklingsförstörda allihop på posten eller är det bara du?” Skratt från de andra vid bord-

et, kanske åt ordvalet, kanske åt brevbäraren eller kanske bara av gammal vana. Någon tårta hade det inte blivit, för han hade ingen befogenhet att agera bud och gå ärenden åt folk; hans uppgift var ju att dela ut den post som tilldelades honom.

Utvecklingsstörd var han inte. Han hade visserligen ingen utbildning, men han läste faktiskt en hel del, både tidningar och skönlitteratur. Han kunde väl knappast klassas som normalbegåvad, men utvecklingsstörd var han inte. Han hade rent av varit riktigt duktig i skolan de första åren, men det var ju inte gångbart. I Katrineholm var man inte duktig i skolan, det var absolut förbjudet. Man fick inte vara duktig på någonting egentligen, utom bandy och fotboll och sådana saker. Det fanns bestämda, outtalade regler för allting: vad man skulle vara bra i (gymnastik), vad man skulle vara dålig i (musik, språk, syslöjd, uppförande), vad man skulle vara medelmåttig i (övriga skolämnen), vad man skulle ha på sig (köpta kläder av de rätta märkena), vad man inte skulle ha på sig (mössa, glasögon, hemsydd kläder), var man skulle bo (hyreshus), politiska värderingar (socialdemokratiska, men absolut inte kommunistiska), vilket bandylag man skulle heja på (KSK, inte Värmbol). Framför allt fick man inte på något sätt utmärka sig eller vara annorlunda.

Här, för en vuxen man i Stockholm, var det naturligtvis andra regler som gällde. Här uppskattades egna idéer, och ett avvikande yttre mottogs ofta positivt. Framför allt behövde man en utbildning och ett gott självförtroende.

Det var svårt att leva. Hans mor hade dött när han var mycket liten och fadern hade varit skiftarbetare på ett tryckeri och inte haft särskilt mycket tid över för sin son. Han hade varit en kärleksfull far, men saknat kunskaper om hur man sköter ett hushåll eller uppfostrar ett barn. Efter decennier av kedjerökning hade

också han gått en alldeles för tidig död till mötes och lämnat ett stort tomrum efter sig.

Självt hade han från första början varit annorlunda, men han hade aldrig riktigt lyckats komma underfund med på vilket sätt. Jodå, visst hade han haft fel dialekt från början, han hade ju tillbringat sina första levnadsår i Huskvarna, och så var han ju faktiskt tvungen att ha mössa på sig, men ändå – det var nog inte det huvudsakliga skälet. Det var med all säkerhet något fel med hans personlighet redan då. Som riktigt liten pojke hade han ju varit glad och utåtriktad. Han hade tyckt om människor, men han förstod tidigt att människor inte i lika hög grad tyckte om honom. Och hans särdrag och goda humör hade de snart tagit ur honom. Det var nog där, på lekskolan, som han börjat förändras till den han var idag. Den ständiga fysiska misshandeln, varvad med utfrysning och glåpord, hade inte bara förvandlat honom till en tyst skugga, utan dessutom berövat honom allt självförtroende.

Det var ändå inte utan entusiasm han hade börjat skolan som sjuåring, nyfiken och intresserad. Men att räcka upp handen för att svara på frågor visade sig redan från början vara helt ogörligt, för man skulle akta sig för att tro att man var något. Om han ändå fick en fråga som han dessutom lyckades besvara så blev det fniss och utväxling av blickar bland de andra barnen. Svarade han fel blev det allmänt skratt. Flera av de gamla plågoandarna från lekskolan gick i samma klass, och de barn som inte kände honom blev snabbt införstådda med hur han skulle behandlas. På rasterna gav de honom stryk, sjöng nidvisor om honom eller också stod han ensam och tittade på de andra barnens lekar. Redan på lågstadiet kunde det hända att han inte gick till skolan på en hel dag, utan låg hemma i sängen och antingen var sjuk – huvudvärk och ont i magen – eller simulerade sjukdom. Skolresultaten blev lidande och i årskurs nio hoppade han av. Han fick en så kallad förlängd prak-

tikplats, som han inte valde själv, i en sybehörsaffär där han gjorde det han blev tillsagd att göra.

För hans del var utbildningsåren ett bortkastat decennium, men kanske var det på väg att bli bättre för de barn som växte upp nu. På nyheterna häromdagen hade man visat ett reportage om det lyckade "Katrineholmsprojektet" som nyhetsuppläsaren kallade det, medan det pompösa kommunalrådet Göran Meijer under intervjun hade kallat det "Projekt Skogskullen" efter lågstadieskolan där man först infört det framgångsrika antimobbningskonceptet. Han undrade om de nya metoderna, som beskrevs med stora ord som respekt för individen, kroppskontakt, vuxeninsyn och fadderverksamhet, även tillät Huskvarnamål och Värmbolsmössor.

Efter praktiken i sybehörsaffären flyttade han till Stockholm, där han bodde inackorderad hos sin farmors bror, som var ensamstående i en etta på Kungsholmen, alltmedan han kompletterade sin grundskoleutbildning på Komvux. Mot alla odds och utan vidare meriter lyckades han få det arbete han fortfarande hade. Farbror Gunnar var sedan länge död och lägenheten var numera hans egen.

Plötsligt avbröts hans funderingar och han stelnade till. Han blev stående på övergångsstället, mitt ute i gatan utanför det hus där hans egen lägenhet låg. Det var något väldigt bekant över mannen han just mötte, och utan att ha en aning om varför vände han om och följde efter honom. De klarblå ögonen och det blonda lockiga håret, den lite ivriga men målmedvetna uppsynen, ett ärr vid vänster ögonbryn, sättet han gick på – allting stämde. Men var det verkligen möjligt att han efter alla år kunde känna igen en person han inte sett sedan han var sex sju år gammal? Troligen var det hans funderingar nyss om det uppmärksammade Katrineholmsprojektet som fick honom att se spöken.

Tvivlet var grundat på förnuft, men känslomässigt hyste han inga tvivel. Han hade sett honom nästan dagligen för sin inre syn. Det var ingen tvekan om att det var han.

Mannen tog trapporna ner i tunnelbanan och gick med snabba steg fram till spärren, där han med van hand drog sitt SL-kort genom läsaren och tryckte sig igenom. Han gick hela vägen nerför den långa rulltrappan som ledde ner i underjorden. Väl framme på perrongen drog han upp en kvällstidning ur jackfickan och bläddrade lite i den i väntan på tåget.

Han höll sig tio, tolv meter efter mannen hela tiden och satte sig sedan på bänken bakom honom, där han stod med sin tidning. Tankarna flög genom huvudet och han kunde inte ge någon vettig förklaring till sitt handlande. Under de senaste tjugo åren hade han inte gjort någonting utöver det vanliga: åkt till och från arbetet, jobbat, handlat, ätit, sovit, gått på bio eller tagit en promenad någon gång, läst och tittat på TV. Och så plötsligt befann han sig nere i tunnelbanan, på väg mot okänt mål, i färd med att följa efter en man han inte träffat på närmare fyrtio år. Han genomfors av en känsla av oväntat välbehag. Det hände någonting i hans liv, han var ute på äventyr och han njöt av det.

Det var alltid lika skönt att sjunka ner i tunnelbanevagnen med en kvällstidning på väg hem från jobbet. Han började sitt arbete på mäklarfirman redan klockan sju på morgonen, bara för att han skulle kunna komma hem innan dagen var slut och få träffa barnen en stund innan de gick och lade sig. Redan halv sex måste han gå upp och han kom sällan i säng före halv tolv på kvällen, så han led av ett konstant sömnunderskott. Men han hade lärt sig att leva med det och om bara ett par år skulle ungarna klara sig själva på

ett annat sätt. Då skulle han och Pia kunna sova ut på helgerna.

Tre barn hade det blivit, tre underbara barn som trots sin envishet och sitt tjat och sin rent obegripliga energi ändå fick honom att må mycket bra. Samma sak var det med Pia, som han träffat redan under sina studier vid universitetet, men som han blivit tillsammans med först åtta år senare när de träffats igen på en fest. Hon arbetade deltid som tandsköterska i förorten där de bodde, och förhållandet fungerade fortfarande utmärkt efter femton år. De var helt enkelt bästa vänner och de kunde prata om nästan allting med varandra.

Han trivdes i stort sett bra med arbetet också, även om han naturligtvis inte uppskattade att han ibland måste ha visningar under helgerna. Firman gick bra, och det var huvudsaken. Arbetet som fastighetsmäklare var fritt och varierande och han och hans partner kunde plocka ut en hel del i lön varje månad, så även ekonomin kunde han vara riktigt nöjd med.

Med de förutsättningar han haft från början hade det inte varit någon självklarhet att han skulle bli en lycklig människa överhuvudtaget. Han hade växt upp som enda barnet till en ensamstående, halvalkoholiserad kvinna som försörjde sig som hårfri-sörska – i den mån hon arbetade – och vars enda intresse tycktes vara karlar av alla de slag. De hade flyttat mycket och aldrig riktigt rotat sig någonstans. Olika mer eller mindre seriösa styvfäder hade kommit och gått under åren. Som liten hade han alltid betraktats som stökig och bråkig, och barndomen hade kantats av otaliga slagsmål och kvarsittningar. Han hade förmodligen varit en riktig odåga. Skolan hade naturligtvis blivit lidande, men av någon anledning hade han ändå bestämt sig för en teoretisk utbildning på gymnasiet.

Där hade allt blivit annorlunda. Modern hade flyttat igen ganska snart efter det att han börjat gymnasiet, men han hade be-

stämt sig för att inte följa med, så han bodde ensam kvar i en etta och fick klara sig själv helt och hållet. På helgerna hade han arbetat på en bensinstation och kvällarna hade han ägnat åt studier, fotboll och hushållssysslor. Han hade mognat under den här tiden och lyckades faktiskt ta sig igenom gymnasiet med riktigt fina betyg. Fullt tillräckliga för att komma in på en ekonomutbildning vid universitetet.

Och här satt han nu. På väg *från* sitt välbetalda arbete på den firma som han byggt upp själv tillsammans med sin partner och på väg *till* sin kära hustru och sina älskade barn hemma i det ombonade radhuset. Han unnade sig att tänka så, och känslan av välbefinnande förstärktes ytterligare när han såg alla gråtrista medresenärer som satt omkring honom med näsan djupt nere i någon innehållslös gratistidning eller tomt stirrande ut genom det snöväta fönstret. I fönstret såg han spegelbilden av någon misslyckad figur som rentav satt och blängde på honom. Syntes det på honom att han var lycklig? Störde det? Det var han i så fall beredd att leva med.

Thomas hade satt sig en bit framför mannen – kung Hans – i vagnen, men med ryggen i färdriktningen så att han kunde titta på honom. Inte direkt – han satt strategiskt placerad, med människor emellan sig och föremålet för hans intresse – men han såg reflexen av honom mycket väl i en fönsterruta snett framför sig.

Han såg avspänd och självsäker ut, lång och reslig som han var. Försjunken i sina egna tankar, med tidningen hopvikt i knäet, tittade han förstrött ut genom fönstret. Det såg nästan ut som om ett litet leende svepte över hans ansikte emellanåt. Thomas stir-

rade fascinerat och undrade i sitt stilla sinne vad det kunde vara som gladde honom. Hade han någon som väntade på honom? Någon som blev glad när han kom hem? Hade han kanske gardiner i fönstren och kuddar i soffan?

Mannen svepte med blicken över människorna i vagnen och för ett ögonblick möttes deras blickar i det reflekterande fönstret. Var det förakt han såg i de blå ögonen? Det var i så fall inte konstigt med tanke på hans egen kutiga hållning, ovärdade frisyr och rädda ögon. En stackare var han, som tittade under lugg på människor han mötte, om han alls vågade se på dem.

Ljuset i vagnen blinkade plötsligt till och det blev alldeles mörkt under några sekunder. När det kom tillbaka hade mannen återgått till att med blicken utforska hur vattendropparna flöt samman på fönstret. Thomas kunde ostört fortsätta att studera gångaren från sin barndom.

Han tänkte på alla de mössor som försvunnit på vägen hem från lekskolan, uppkastade på tak och förbipasserande lastbilsflak. Han tänkte på sina teckningar som han vid terminsslutet skulle ta hem och visa, men som till alla barnens stora förtjusning, en efter en försvunnit ner i en gatubrunn. Han tänkte på trasiga byxor, leriga jackor och såriga knän och han tänkte på Carina Ahonen som alltid fick sitta i frökens knä och sjunga före på sångsamlingen när de andra barnen skulle sjunga efter. Det var hon som bestämde att man skulle rita hästar och då ritade alla barnen hästar, hästar, hästar, det var det enda man fick rita. Hans egna blev så fula att de måste visas upp, till stor glädje för alla.

Han tänkte på den stora gröna bilen ute på gården, som rymde minst sex barn. Två måste skjuta på och han och Katarina sköt på, var eviga dag, i from förhoppning om att också de en gång skulle få sitta i den där bilen. Fröken var mycket noga med att alla skol-

le få åka, men hon glömde av någon anledning alltid Thomas och Katarina. Någon gång hade det hänt att Thomas hunnit först upp i bilen, men då hade de kastat ur honom och han hade fått skjuta på igen och det var tydligen så det skulle vara, för fröken log bara sitt vanliga, rara lekskolefrökenleende.

En gång, mindes han, hade Hans och Ann-Kristin tagit hans mössa och kastat den till varandra, fram och tillbaka över hans huvud. Thomas hade inte lyckats få tag på den, men stundens ingivelse hade plötsligt gett honom modet att rycka åt sig Hans mössa och springa iväg med den. De hade naturligtvis hunnit ifatt honom, slagit honom gul och blå och slitit mössan ur handen på honom. När han sedan kommit hem, i vanlig ordning utan sin egen mössa, hade Hans mamma ringt Thomas pappa och utgjutit sig över att Thomas haft sönder Hans mössa, varpå Thomas skickats iväg hem till Hans och hans mamma med tio kronor för att be om ursäkt. Hans egen försvunna mössa hade av någon anledning aldrig kommit upp under samtalet.

Han rycktes upp ur sina funderingar när tåget stannade och mannen han iakttog reste sig upp för att gå av. Även Thomas reste sig för att följa denna skugga från det förflutna.

Radhuset låg bara några minuters promenad från Enskede Gårds tunnelbanestation. Hans småsprang över gatan, svängde vänster vid Hantverksgymnasiet och vek av in bland husen i Trädskolan. Efter en stund nådde han parken med de ovanliga buskarna och träden, som var det enda som fortfarande påminde om den gamla plantskolan sedan den ersatts av bostadsbebyggelse i slutet av åttio-talet. Han tog in på en promenadväg som ledde förbi ett buskage

och fram till den lekplats som tillhörde radhusområdet. I sandlådan satt två leriga barn i galonbyxor och det tredje – ett-och-ett-halvt-åringen – stod uppflugget på översta trappsteget till en rutschkana.

– Snälla Moa, du håller väl i dig ordentligt så att du inte ramlar ner och slår dig, ropade han innan han hunnit fram till rutschkanan.

Den lilla flickans ansikte sprack upp i ett stort leende och hon påbörjade omedelbart nerklättringen. De två större barnen rusade fram till sin pappa och han försökte så gott han kunde att krama dem och hålla dem på avstånd på samma gång.

– Hej på er! sa han. Var försiktiga, jag har mina jobbkläder på mig. Kramas bara med ansiktet. Kom så går vi in till mamma!

Samtidigt kastade sig Moa handlöst emot honom från stegen och han blev tvungen att offra sin rena jacka, men fick i gengäld en stor blöt puss på hakan. I ett desperat försök att skona jackan bar han henne med raka armar framför sig och gick med bestämda steg och de två större barnen i hasorna fram till deras egen förstubro, där han ställde ner henne.

– Hallå! ropade han, när han öppnade ytterdörren. Här kommer jag med tre skitgrisar, du måste hjälpa mig! Ta av er stövlarna innan ni går in, sa han till de större barnen medan han ställde sig på huk och började klä av den minsta.

Pia uppenbarade sig leende i dörröppningen, iklädd jeans och en vit skjorta hopknuten i midjan och med sitt tjocka, mörka hår uppsatt i en hästsvans.

– Hej, älskling, sa hon och böjde sig fram och kysste honom i nacken. Hur har du haft det?

– Bra, men jag måste gå iväg en stund igen och titta på ett hus. Det är här i närheten, så jag blir bara borta en timme eller så. Vi ger ungarna käk nu, så kan vi väl äta när de har gått och lagt sig?

– Okej, när ska du iväg?

– Vi hjälps åt med barnen först, så sticker jag om en timme.

Han lyckades slutligen krångla av flickan galonbyxorna och hon rusade in genom dörren under glada tjut. De andra barnen hade själva tagit av sig sina kläder, som nu låg utspridda över hela förstubron, och de smet efter in i huset. Han reste sig och gjorde ett uppgivet försök att med handen borsta bort lerfläckarna från jackan. Det gav inget synbart resultat, och Pia plockade ihop stövlar och ytterkläder och gick in. Hans drog igen dörren efter sig med en smäll som fick dörrklappen att slå.

Ingen av dem lade märke till den man som uppmärksam iakttog dem genom grenverket på den nakna syrenbersån på andra sidan lekplatsen.

Thomas visste inte hur länge han stod där i mörkret och spionerade, men i fantasin var han inne i det varma, hemtrevliga köket. Det luktade brynt smör och stekt kött och till en början sprang alla fram och tillbaka mellan olika rum och gjorde olika saker, men efter en stund lugnade det ner sig och en efter en slog de sig ner vid matbordet.

Thomas kunde inte erinra sig den gång han senast ätit tillsammans med andra människor. På jobbet åt han i den stora matsalen, visserligen med många människor runt omkring, men alltid ensam. Han hade inga föräldrar kvar i livet, inga syskon, inga andra släktingar som han någonsin träffade och inga vänner. Så underbart att ha någon att komma hem till! Så underbart det vore bara att ha en vän, en endaste människa att tala med om små eller stora saker, någon att äta med någon gång. Och tänk så mycket roligare det skulle vara att laga mat om man gjorde det också åt någon annan än sig själv.

Middagen var avslutad och köket var plötsligt lika tomt på folk som det nyss varit fullt av liv och rörelse. Ytterdörren öppnades och en uppskattad och älskad familjefar klev ut ur sitt hus och stängde dörren bakom sig för allra sista gången.

Med händerna nerkörda i jackfickorna och kragen uppvikt till skydd mot höstvindarna gick han med hastiga steg genom villakvarteren. Vissna löv yrde i ljuset under gatlyktorna och för varje steg han tog hördes ett klafsande ljud när skon släppte kontakten med trottoaren. Ena skon läckte och han kände hur strumpan redan blivit fuktig. Han borde ha bytt till vinterskorna, men han hann inte vända nu. Det behövde inte ta mer än en kvart till huset han skulle besiktiga och han kunde kanske unna sig en taxi hem i det här vädret.

Han sneddade över en lite större väg och vek in på den gata där huset skulle ligga. Villorna i de här kvarteren var av äldre modell; de flesta var byggda på 1920- och 30-talen och hade uppvuxna trädgårdar med fruktträd och bersåer. Här måste det vara: ett rosa gammalt trähus med vackra burspråk. Tomten, som var mycket större än de andra tomterna i området, sluttade från huset ner mot gatan och omgärdades av en välskött men alldeles för hög häck, som inte alls passade ihop med det lilla huset och trädgården i övrigt. I häcken fanns en än mer malplacerad svart järngrind, innanför vilken en grusgång ledde upp till själva huset. Han kastade en blick på brevlådan och konstaterade att det var rätt adress, Åkerbärsvägen 31, varefter han sköt upp den tröga grinden tillräckligt för att kunna smita in genom öppningen. Grinden slog tungt igen bakom honom med en metallisk klang.

Han skyndade uppför gången utan att notera den mustiga doft-

en av höstblöt fallfrukt. Inte heller märkte han skuggan som, utan att ge ett ljud ifrån sig, smidigt klättrade över den stora grinden bakom honom och hoppade ner på den våta gräsmattan vid sidan av grusgången. Han klev upp på förstubron och ringde på dörrklockan. Ett ekande ding-dong ljud inifrån huset, men det var också allt som hördes. Han väntade någon minut innan han ringde på igen. Inte heller nu kom det något livstecken inifrån huset. Efter en blick på sitt armbandsur, som bekräftade att han bara var ett par minuter försenad, tog han sig ner på gräsmattan för att slå en lov runt den gamla villan. Det visade sig att det bortsett från utomhusbelysningen bara fanns ett upplyst rum i huset. Det var köket vars fönster vette mot baksidan och den del av häcken som markerade tomtgränsen till fastigheten bakom. Köksfönstret räckte han inte upp till, men han böjde sig ner och tog upp en liten pinne som han kastade på rutan, fortfarande utan att få någon reaktion inifrån huset. Han beslutade sig för att gå tillbaka till framsidan och undersöka om ytterdörren var upplåst. Det visade den sig till hans förvåning vara när han försiktigt kände på handtaget. Personen som bodde här var kanske gammal och hade problem med hörseln?

– Hallå, är det någon hemma? ropade han med hög röst, men fick inget svar. Hallå! försökte han igen, den här gången ännu högre.

Så fattade han sitt beslut; han steg in i huset, torkade noggrant av skorna på dörrmattan i tamburen och stängde dörren bakom sig.

Tisdag kväll

Efter flera veckor på sjukhus fick hon äntligen åka hem igen. Äntligen, eftersom hon längtade efter att få sova i sin egen säng, sitta ensam framför sin egen TV och själv bestämma vad hon skulle se för program, med sitt eget hembryggda kaffe rykande ur koppen på soffbordet. Hon hade också saknat lukten av hemma, doften av sin egen tvål och sitt eget rengöringsmedel och den hemtrevliga lukten av gamla syltkok som tagit fäste i väggarna.

Å andra sidan var det egentligen inte alls "äntligen", eftersom hon hade svårt att gå efter lårbensbrottet och skulle få det besvärligt att klara sig riktigt själv. Intresset för mat hade avtagit med åren, den smakade nästan ingenting längre. Men något måste hon ju äta och då var det ändå ganska praktiskt på sjukhuset, där man fick allting serverat och varken behövde bekymra sig över inköp, matlagning eller disk.

Mannen från färdtjänsten ställde ner hennes lilla resväska utanför ytterdörren och väntade tålmodigt tills hon hade fått upp nyckelknippan ur handväskan. Hon satte försiktigt dörrnyckeln i låset som gav efter med ett klick, varpå dörren gick upp av sig själv.

- Ska jag hjälpa er in? frågade han vänligt.
- Nej, det behövs inte. Nu reder jag mig själv. Tack ska ni ha, sa hon och höjde handen till en avskedshälsning.
- Var försiktig nu och krya på er! vinkade chauffören och gick

baklänges nerför trappan, för att se att hon verkligen klarade sig in i huset själv.

Efter att ha tänt taklampan torkade Ingrid av skorna på dörrmattan, ställde kryckan i hörnet innanför dörren och tog ett steg fram till klädhängaren där hon krånglade av sig kappan medan hon balanserade på det friska benet. Hon sträckte sig efter en röd, sammetsklädd galge med guldfärgade fransar och hängde upp kappan. Sedan tog hon ytterligare ett par steg till en liten pall där hon sjönk ner. Hon drog av sig skinnstövlarna och ställde dem symmetriskt under klädhängaren, sträckte sig efter den lilla resväskan och drog upp dragkedjan som löpte längsmed hela kanten. Ur väskan drog hon fram ett par fotriktiga inneskor och lät fötterna glida ner i dem. Genom att ta spjörn mot väggen lyckades hon resa sig upp igen.

Med stöd av kryckan linkade hon genom hallen, kastade en snabb, missbelåten blick på sig själv i hallspegeln och fortsatte bort mot köket. Hon stannade upp framför tröskeln och böjde sig fram för att komma åt ljusknappen på väggen innanför köksdörren.

Mitt i rörelsen slog det henne plötsligt att det luktade främmande. De gamla vanliga lukterna fanns kvar, men genom allt det välkända trängde något obekant in i näsborrarna. Det luktade skinn. Skinn och ... avföring? Så tände hon lampan.

Först tappade hon andan och stod som förstenad, utan att förstå vad det var hon såg. Efter några sekunder lyckades hjärnan ta in bilden av den döde mannen på golvet och hon började i stället hyperventilera. Hon stapplade fram till en av stolarna vid matbordet, ryckte ut den och satte sig tvärt. Det gick inte att slita blicken från den blodiga massan som varit ett ansikte och hon satt där en lång stund utan att tänka på någonting annat än att andas ut, andas in, andas ut, andas in, lugnt och fint. Det tog flera minuter innan andningen hade lugnat ner sig och då noterade hon att allt annat var i

sin ordning, ingenting var rört på köksbänken och alla sex köksstolarna stod symmetriskt placerade kring det runda matbordet. Inte ett spår av handgemäng eller dramatik, bara en sönderslagen människa på golvet. En död man. Herregud, vem kunde det vara? Och varför i hela världen låg han här, på hennes köksgolv?

Hon reste sig mödosamt upp igen och tog sig ut till den väggfasta telefonen i hallen. Hon tog luren och funderade ett ögonblick innan hon slog numret till taxi. Efter att ha beställt en bil, som enligt telefonisten skulle anlända efter tio till tolv minuter, gjorde hon allting ogjort igen: av med skorna, ner med dem i resväskan, igen med dragkedjan, på med stövlarna, upp och på med kappan, släck och ut och lås. Därefter tog hon sig nerför gången, med handväskan över axeln, resväskan i ena handen och kryckan i den andra och ställde sig på trottoaren och väntade tills bilen kom.

– Nej, men Ingrid! utbrast syster Margit förvånad. Jag trodde du såg fram emot att få komma hem!

Margit Olofsson var en medelålders kvinna, högre med runda former och ett mörkrött hårsvall. Hon var den typen av människa som utstrålade moderlighet och mänsklig omsorg.

– Syster Margit, det är något förskräckligt...

– Men snälla Ingrid, sätt dig ner, du ser ju alldeles förstörd ut! Har det hänt något? Mår du inte bra?

Margit Olofsson tog den äldre kvinnan under armen och ledde henne till en av fåtöljerna i sjukhusreceptionen. Nedanför den vita rocken skymtade ett par urtvättade blå jeans.

– Jag visste inte vad jag skulle göra, sa Ingrid vädjande. Jag är väl förvirrad, men jag kunde inte komma på någon annan än dig... Det... Skratta inte åt mig nu, men... det ligger en död människa i mitt kök.

– Herregud! Vem då?

– Jag vet inte. Jag har aldrig sett honom förut. Det är inga tjuvar eller så, de har inte rört någonting. Han ligger bara där. Och är död.

– Det låter ju inte klokt. Är du säker på att han är död?

– Absolut. Det känner man. Det är liksom... alldeles tyst och stilla.

– Du måste ha blivit väldigt rädd?

– Det är klart, det var därför jag kom tillbaka hit.

– Ja, naturligtvis. Lilla gumman, tröstade syster Margit och lade armen runt hennes axlar. Du har väl ringt polisen?

– Jag... Nej, erkände Ingrid. Det kändes så överkligt. Jag kunde inte...

Syster Margits första tanke var att ringa polisen, men plötsligt slogs hon av misstanken att Ingrid Olsson möjligen inte var helt klar. Hon studerade henne fundersamt under några sekunder och kastade sedan en blick på sitt armbandsur.

– Vi gör så här. Jag går av om två och en halv timme. Sedan åker vi hem till dig tillsammans och så tar vi ställning till då vad vi ska göra. Okej?

– Det blir bra.

– Orkar du vänta så länge då?

– Jadå, det är ingen fara.

– Jag ordnar lite fika åt dig under tiden. Och en veckotidning.

Så kilade hon iväg på snabba fötter och träskorna klapprade mot stengolvet. Lika snabbt var hon tillbaka igen, med kaffe, wienerbröd, några kakor och en trave med Allers och Hemmets Journal.

– Klarar du dig nu?

– Jadå. Tack, snälla syster Margit!

– Då ses vi sedan då. Hej så länge!

Och så blev hon sittande för sig själv, men utan att känna sig

särskilt ensam, för hon var säker på att syster Margit skulle ordna upp alltihop på bästa sätt.

När syster Margit äntligen kom tillbaka hade hon bytt ut den vita sjukhusrocken mot en svart bomullstunika under en blå oknäppt dunjacka som fladdrade efter henne där hon hastade fram till Ingrid. De vita träschorna hade ersatts av ett par svarta curling-kängor och klappret med nästintill ljudlösa steg.

– Jag har bilen ute på parkeringen, sa syster Margit och log varmt mot Ingrid, samtidigt som hon erbjöd henne sin arm som stöd när hon reste sig upp ur fåtöljen. Har du haft långtråkigt?

– Nej då, inte alls. Jag har suttit och läst hela tiden.

De gick sida vid sida ut genom sjukhusentrén och tog sig i snigelfart nerför en liten backe till en stenlagd gång, som ledde genom några berberis-buskar och ut på den enorma parkeringsplatsen. Efter att ha passerat några rader av bilar stannade de vid en vit Ford Mondeo. Syster Margit låste upp bilen med ett klick på fjärrkontrollen och hjälpte Ingrid in på passagerarsätet.

– Nu fick du lite motion också, Ingrid. Det är bra att du övar dig att gå. Du kan betrakta det som sjukgymnastik.

Ingrid log mot den vänliga sjuksköterskan när hon slog sig ner i förarsätet bredvid henne. Det var knappt att hon själv trodde på att det verkligen låg ett lik hemma i köket. Kunde hon ha fantiserat ihop alltsammans? Kanske hade hon fått hallucinationer av sina smärtstillande tabletter? Det verkade alltför osannolikt att någon skulle ha blivit mördad i hennes hus.

Ju närmare hemmet de kom, desto mer knakade fogarna i den konstgjorda Allers-tryggheten hon invaggats i under timmarna i sjukhusreceptionen. Det låg ett lik hemma i köket. Punkt slut. Hur skulle det komma att påverka hennes liv framöver? Huset

skulle förmodligen invaderas av poliser och tekniker som skulle finkamma hennes hem på jakt efter fingeravtryck och ledtrådar. Vem skulle städa efter dem? Avskärningsband runt huset och gloende grannar. Journalister kanske. Polisförhör.

Nej, det skulle nog dröja innan livet blev sig riktigt likt igen. Skulle det någonsin bli det förresten? Skulle hon kunna känna sig trygg igen i ett hus där en okänd mördare slagit ihjäl en främmande man? Näja, sannolikheten var kanske inte så stor att det skulle hända igen. Hon fick väl lägga det hela åt sidan vad det led och fortsätta som om ingenting hänt. Hon var ju trots allt inte inblandad på något sätt, hon hade bara haft otur. Människor mördas varje dag, i Sverige och framför allt på andra håll. Sådant kan man inte bekymra sig om, och det enda som var lite speciellt med just det här dödsfallet var att det hade ägt rum i hennes eget hem. Bit ihop alltså, glöm och gå vidare.

Det kändes kusligt när de gick uppför gången, arm i arm i det kompakta novembermörkret. Gruset krasade under fötterna och det enda ljus de hade var det matta gula skenet från en lyktstolpe vid sidan av gången och en väggfast lampa på förstubron. Temperaturen var nära noll och de nordliga höstvindarna fick fruktträdens kala kronor att böja sig i pina och de två kvinnorna att huttra.

Så fort dörren öppnat sig och hon stoppat in näsan i stugvärmen kände syster Margit den kväljande lukten. Även Ingrid kände den nu omedelbart. Det var märkligt att hon inte hade tänkt på den förra gången. Ingrid tände taklampan och blev stående i dörröppningen medan syster Margit kvickt tog sig ur de oknäppa curlingkängorna och med resoluta steg gick bort mot köket. Hon stannade upp innanför tröskeln till köket och trevade efter strömbrytaren. När ljuset tänts såg hon sig omkring i några sekunder innan ögonen fann vad de letade efter. Utan att tveka rusade hon fram

till den livlösa kroppen på golvet. Fingrarna letade sig vant in under skjortkragen till halspulsådern och hon kunde snart konstatera det hon redan visste; mannen var död. Hon reste sig upp och gick ut till telefonen.

Kommissarie Conny Sjöberg låg i TV-soffan och tittade på Bo-libompa. Ovanpå honom satt en galen ettåring och hoppade upp och ner, upp och ner och försökte trots ständiga mer eller mindre stränga tillsägelser rycka åt sig sin pappas glasögon som vid det här laget ändå var så flottiga att de knappast gick att se igenom. Ytterligare en ettårig marodör stod vid tidningsstället och slängde ut alla veckotidningarna på golvet. Sjöberg konstaterade – för vilken gång i ordningen visste han inte – att de nu var i akut behov av tidskriftssamlare och lovade sig själv att han skulle inhandla sådana under morgondagen. På knä på golvet precis framför TV:n satt en ung dam på fyra år, fullständigt uppslukad av en zebras, en giraffs, en apas och två små nallebjörnars umbäranden med att städa en barnkammare. Som den självklaraste sak i världen satt hon totalt avskärmad från det världskrig som pågick i rummet omkring henne och följde med odelat intresse den programpunkt som var avsedd bara för henne, utan att ta notis om tvillingbrödernas framfart.

Conny Sjöbergs hustru, Åsa, stod i köket och rensade upp efter middagen, assisterad av deras oavbrutet babblande sexåriga dotter som älskade att diska. Sjöberg kunde där han låg höra hennes ljusa stämma genom både ljudet från TV:n och de vilda bebisarnas livade läten. Den äldste sonen Simon, som var åtta år, hade följt med en kamrat i grannhuset hem från skolan, annars hade de varit fulltaliga.

Familjen Sjöbergs lägenhet var ett under av ordning, speciellt om man beaktade hur många människor som bodde där. Detta var emellertid en nödvändighet för familjefaderns välbefinnande och därför såg han också till att det var på det viset. När alla barnen kommit hem på eftermiddagen och lek, bad och middagsbestyr tagit fart, kunde bostaden för den oinvigde åskådaren ge ett intryck av totalt kaos. Men när klockan blivit nio och alla barn var i säng syntes inte längre några tecken på att någon som helst aktivitet förekommit i våningen.

Likadant var det på morgonen; trots att sju personer sprungit omkring som yra höns i ett par timmar så var alla spår av det försvunna när ytterdörren stängdes för sista gången. Sjöberg intalade sig att det bara var nyttigt för barnen att ha ordning att utgå ifrån varje gång nytt kaos skapades. Fast i själva verket handlade det nog mest om att han själv hade svårt att sortera sina tankar om inte allting låg på sin plats. Med det arbete han hade, som kommissarie på våldsrörelsen, var det viktigt att kunna ordna sina tankar i mönster, listor och tabeller, och det gick helt enkelt inte om det fanns något i synfältet som störde.

Lägenheten på Skånegatan, strax intill Nytorget, var stor, en femma med ett rymligt kök, men ändå för liten. Tvillingarna delade rum och flickorna delade rum. Simon hade ett eget krypin, men flickorna skulle också behöva vara ifred från varandra inom en inte alltför avlägsen framtid. Dessutom var de i stort behov av ett badrum till. Morgnarna var outhärdliga med ett ständigt köande till faciliteterna. För att slippa det och få sitta ifred en stund med tidningen vid frukostbordet var Sjöberg alltid först uppe. Redan vid halvsextiden steg han upp, rakade sig och duschade, satte på kaffebyggaren, bredde två ostsmörgåsar och hämtade tidningen. Ofta fick han sitta i tjugo minuter innan omvärlden gav sig till känna och då var det mycket som skulle hända på kort tid.

Välling skulle värmas och blöjor bytas, smörgåsar skulle bredas, kläder plockas fram och kläs på, hår skulle flätas och tänder borstas. Och över alltihop – ett ständigt brus av röster, små fötter som hoppade och sprang, möbler som flyttades runt och denna förbannade trambil som förmodligen lät som ett tordön för grannarna under. Ingen avundsvärd situation kanske, men Sjöberg älskade verkligen livet med barnen och han och Åsa hade aldrig ångrat sin stora, högljudda familj.

Hursomhelst – de borde flytta till någonting rymligare. Men en större och bättre lägenhet i innerstan än den de redan hade skulle bli svår att hitta och helt säkert alldeles för dyr. Villa eller radhus i någon förort kändes inte särskilt lockande. De trivdes ju här och hade rotat sig ordentligt. De var nöjda med skola och dagis, barnen hade sina kamrater, nära till jobbet för både honom själv och Åsa och nära till allt annat också, affärer, restauranger och många av deras vänner. Nej, det skulle bli svårt att hitta något bättre ställe att bo på.

Från köket hörde han sin äldsta dotter Sara skråla: ”Fiskpudding, fiskpudding, fiskpudding, ge mig inte fiskpudding, fiskpudding, fiskpudding...” och undrade i sitt stilla sinne varför hon sjöng på det viset, hon som älskade laxpudding. I samma ögonblick ringde telefonen och det hördes en duns från köket när Sara kastade sig ner från köksstolen vid diskbänken för att hinna först till telefonen.

- Hej, det är Sara! kvittrade hon.
- ...
- Bra, hur mår du?
- ...
- Nej, han tittar på Bolibompa.
- ...

– Okej då, jag ska fråga. Hejdå!

– Vem är det? frågade Åsa.

– Det är Sandén! ropade Sara, redan halvvägs till vardagsrummet i galopp. Pappa, det är Sandén i telefon, han vill prata med dig!

– Då får du vakta småkillarna, Sara, sa Sjöberg och lyfte ner Christoffer från sin mage och ställde honom på golvet, varpå han motvilligt reste sig upp ur soffan.

– Jaha, suckade han uppgivet när samtalet var avslutat.

Han kunde redan skönja den missbelättna rynkan mellan ögonbrynen på sin hustru, och han förstod henne alltför väl. Det var ingen drömsituation precis, ensam med fem ungar vid läggdags.

– Vad var det som hade hänt? frågade hon.

– En gammal dam som hade varit inlagd på sjukhus kom hem och hittade ett lik på köksgolvet. Jag måste åka dit.

– Vem var det då?

Även om Åsa ogillade situationen kunde hon inte undgå att fascineras av makens arbete. Hon lät honom prata av sig där hemma och försökte efter bästa förmåga att komma med vettiga uppslag om de ofta otäcka fall han arbetade med. Inte sällan använde Sjöberg henne som bollplank och hon gav honom stundtals både vägledning och inspiration vid komplicerade utredningar.

– Det var det som var det konstiga, svarade Sjöberg fundersamt. Hon hade ingen aning om vem det var. Han låg död i hennes vilja, men hon hade aldrig sett honom förut.

– Men fy, så hemskt.

Åsa rös till när hon för sin inre syn såg en livlös kropp på det köksgolv som först dök upp för henne – deras eget.

– Men det troliga måste väl ändå vara att de har träffats, tillade hon eftertänksamt. I något sammanhang...

– Vi får väl se, sa Sjöberg och kysste henne snabbt på munnen. Det kanske tar hela natten, jag vet inte. Ha det så bra nu då.

– Du med och lycka till, sa hon och strök honom hastigt över kinden innan han lämnade henne med en trött suck.

Den gamla damen var yngre än han hade föreställt sig. Hon kunde vara i sjuttioårsåldern och satt tillbakalutad i en nopprig mörkbrun tvåsitssoffa av sjuttiotalsmodell. Mot soffan och hennes ena ben stod en krycka lutad. Hon satt stilla och tittade rakt framför sig med en blick som inte avslöjade någonting av vad som rörde sig i hennes huvud. Hon såg inte skrämmd eller ledsen ut och hon verkade heller inte vara särskilt nyfiken på vad som försiggick runt omkring henne. I hallen utanför vardagsrummet stod Sandén och talade med en medelålders kvinna, men den äldre damen visade inga tecken på att lyssna till samtalet. Hennes ögon var grå bakom ett par guldbågade glasögon och håret var grått och kortklippt. Benen var tunna i ett par raka, ljusbruna byxor med sydda pressveck och slutade i ett par svarta lågskor. På överkroppen bar hon en grå lammullspolo.

Sjöberg gick fram till henne för att hälsa och hon vände upp ett inte oartigt utan snarare ointresserat ansikte emot honom. Han sträckte fram handen och presenterade sig och hon svarade med ett lamt handslag och en nick.

– Kan ni vänta här ett slag, så kommer jag och talar med er om en stund? frågade Sjöberg vänligt.

– Jag sitter där jag sitter, svarade hon uttrycksöst och återgick till att studera luftrummet framför sig.

Sjöberg gick ut i hallen igen och Sandén gav honom en hastig blick och nickade åt köket till, alltmedan han fortsatte sitt samtal